

Retspolitisk Forening – arbejdsgrupperne

Ole Bohr

I anledning af Retspolitisk Forenings 5-års jubilæum 1983 har redaktionen bedt mig fortælle om foreningens arbejdsgrupper, der jo udgør grundstammen i foreningens virksomhed.

Nogle grupper har eksisteret siden 1978 og fortsætter stadig. Andre er opstået senere. En del har virket i nogle år og er derefter ophørt. Enkelte kom knap nok i gang. Der har været over 20 grupper. Det vil blive for uoverskueligt at nævne dem alle, men i det følgende kan de mest aktive omtales.

Isolationsgruppen

En tværfaglig gruppe med nu ca. 10 medlemmer. Den består bl.a. af forsvarsadvokater, psykiater, psykologer, fængselspræster og jurister. Gruppen har arbejdet aktivt i snart 4 år. I denne periode er der indsamlet et omfattende materiale angående varetægtsisolerede, og analyseret såvel de psykisk/socialt følger som de juridisk/retssikkerhedsmæssige aspekter. Desuden har gruppen beskæftiget sig med anklagemyndighedens, politiets og domstolenes anvendelse af isolationsinstituttet samt retsplejelovens bestemmelser om isolation. Arbejdsgruppen har deltaget i en række offentlige arrangementer, høringer, paneldiskussioner samt radio- og TV-udsendelser. Endvidere har den skrevet en del faglige artikler til en række fagblade. I 1979 indleverede gruppen en større rapport til Folketingets Retsudvalg med opfordring til at tage spørgsmålet om isolation op til debat. Man gik ind for helt at afskaffe eller i alt fald væsentlig begrænse isolation under varetægt. Denne rapport er udkommet i bogform: »Isolation/varetægt, vidnesbyrd om de psykiske følger af dansk isolationsfængsel«.

Arbejdsgruppen vedrørende retssikkerhed i retsplejen

Gruppen fremsatte i marts 1980 et udførligt forslag til nye regler for klager over politiets adfærd. De nugældende lokalnævn, hvori politiet er kraftigt repræsenteret, foreslås erstattet med politiklagenævn sammensat af lægfolk udtaget efter tilsvarende regler som domsmænd og nævninge. Den forudgående undersøgelse før sagen kommer for et sådant klagenævn, skal varetages af politiombudsmand (udvalgt blandt forsvarsadvokater) udpeget af folketingets ombudsmand. Forslaget har været forelagt Folketingets Retsudvalg. Det har været livligt diskuteret i pressen.

Senere har man beskæftiget sig med politiets adgang til at fotografere demonstranter og har også berørt spørgsmålet om borgernes adgang til at fotografere politiet.

Gruppen har deltaget i tilrettelæggelsen af en TV-udsendelse »Retten er sat« vedrørende fysiske blokader.

I juni 1982 har man offentliggjort en kritisk udtalelse om sagen mod Arne Herløv Pedersen.

Familieretsgruppen

De første år arbejdede man med et forslag til en ændret form for behandling af skilsmisssager, specielt de sager hvor der var tvist om forældremyndigheden. Gruppen var tværfaglig, idet den udover domstolsjurister, amtsjurister, advokater og universitetsjurister også omfattede børnepsykiatere, psykologer og socialarbejdere. Arbejdet afsluttedes med udgivelsen af piecen »Mor, barn, far skal skilles«, hvori der foreslås indførelse af familiedomstole (eller evt. et administrativt organ) med et stærkt børnesagkyndigt islæt.

Næste emne var hustrubidrag i forbindelse med separation eller skilsmisse. Med udgangspunkt i de seneste svenske regler har en delvis fornyet gruppe bestående af jurister og socialrådgivere søgt at bringe nye synspunkter ind i den danske debat.

En artikel herom ventes bragt i et af de juridiske tidsskrifter i 1983.

Herefter har gruppen beskæftiget sig med forældremyndighed og samkvemsret. Der har været afholdt flere mindre møder med foreningerne »Far«, »Far/mor m/k« og »M27«.

Endelig har en lille gruppe undersøgt bøssers og lesbiske retsstilling. Der planlægges et seminar om dette spørgsmål.

Gruppen for atomkraft og retssikkerhed

Arbejdsgruppen har specielt interesseret sig for emner som en mulig optrapning af retsregler og retspraksis indenfor retsplejen og straffetretten samt overvågning i forbindelse med evt. indførelse af kernekraft i Danmark. Arbejdet har i alt væsentligt bestået i at søge at følge nøje med i udviklingen i de lande, der allerede har atomkraft. Gruppen har i dec. 1980 i en henvendelse til folketingets miljøudvalg kritiseret at miljøministeren uden folketingets medvirken mener at kunne give tilladelse til etablering af et uranindvindingsanlæg, lager m.v. på Risø baseret på uran fra Kvanefjeld i Grønland.

I den senere tid har man også beskæftiget sig mere generelt med energispørgsmål.

Gruppen vedrørende »Folkets Hus«

Deltagerne har undersøgt, hvordan »Folkets Hus« på Nørrebro er opstået, hvordan det fungerer, samt Københavns kommunes – skiftende – holdning til projektet. Gruppen har herefter udformet en udførlig redegørelse, der har dannet baggrund for Retspolitisk Forenings henvendelse til Københavns borgmestre og medlemmerne af Københavns borgerrepræsentation om at indgå i realitetsforhandlinger med repræsentanter for Folkets Hus om en bevarelse af Folkets Hus og Park.

Arbejdsgruppen vedr. offentlige ansattes retsstilling

Arbejdsgruppen stod for arrangementet af foreningens første seminar. Herefter udarbejdedes i 1979 dels en piece dels et debatoplæg om offentlige ansattes ytringsfrihed. Samme år arrangerede gruppen i samarbejde med Dansk Berufsverbotkomité en stor høring i København. Efterfølgende udsendtes en rapport. Gruppen har i 1982 sammen med berufsverbotkomiteen etableret et stående kontaktudvalg, hvori deltager 14 faglige organisationer. Udvalget søger at følge med i og påvirke udviklingen inden for de offentlig ansattes ytringsfrihed – d.v.s. begrænsningerne heri.

Aktionsretsgruppen

Består af advokater, advokatfuldmægtige, domstols- og politijurister, offentlig ansatte, undervisere og juridiske studenter. I 1981 udsendte gruppen »Håndbog i aktionsret«. Den gennemgår en række problemer af retlig politisk karakter. I et letfatteligt sprog giver den svar på spørgs-

mål som »Hvordan er reglerne for, hvad jeg må gøre?«, »Hvad kan der evt. ske, hvis jeg ikke nøjes med det?«, »Hvad må politiet gøre?«, »Hvordan er mine klagemuligheder«. I indledningen siger forfatterne, at de udover at være jurister også er aktivister og at det, de skriver i bogen, for en stor dels vedkommende er noget de har diskuteret igennem med mange kammerater. Dette er med til at give bogen vægt.

Registergruppen

De første par år af gruppens levetid beskæftigede den sig hovedsagelig med offentlige myndigheders registre. Det resulterede bl.a. i bogen »Registre og kontrol«, der udkom på Informations Forlag sommeren 1980. Bogen giver på sine knap 200 sider en dybtgående og overskuelig forklaring og dokumentation. Den er et godt grundlag for en informeret modstand imod misbrug af registre og kontrol. I marts 1980 sendte gruppen en udtalelse til Folketingets Retsudvalg og pressen, hvori der tages afstand fra det fremsatte lovforslag om TV-overvågning. I foråret 1982 arbejdede gruppen med pengeinstitutternes dankort-projekt og det resulterede i udgivelsen af et hæfte »Dankortet – den fuldautomatiske forbrugerregistrering« samt i afholdelse af et seminar.

Retshjælpsgruppen

Gruppen består af universitetsansatte, advokater og studenter. De fleste af medlemmerne arbejder i rethjælpinstitutioner. Gruppen har oprindeligt specielt interesseret sig for justitsministeriets lovforslag om ændring af procesmåden i småsager med henblik på at udarbejde en kommentar og et evt. »modforslag«. Lovforslaget blev imidlertid opgivet af ministeriet.

Advokatgruppen

Medlemmerne har hovedsagelig taget sig at specielle advokatproblemer. Den har 12 aktive medlemmer.

Offentlighedsgruppen

blev dannet i 1982 og har siden arbejdet med nogle kritiske kommentarer til betænkningen om offentlighedslovens revision og de foreliggende lovudkast.

Interesserede kan kontakte arbejdsgrupperne gennem Anne Kristensen, Vibekegade 15, 2100 København Ø

Advokatgruppen

Medlemmerne har hovedsagelig taget sig af specielle advokatproblemer. Den har 12 aktive medlemmer.

Offentlighedsgruppen

blev dannet i 1982 og har siden arbejdet med nogle kritiske kommentarer til betænkningen om offentlighedslovens revision og de foreliggende lovudkast.

Interesserede kan kontakte arbejdsgrupperne gennem Anne Kristiansen, Vibekegade 15, 2100 København Ø